

Miljøverndepartementet  
Miljø- og utviklingsminister: Erik Solheim

## KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.:  
Saksnr: 200501288  
Dato: 17122010

### **Midlertidig endring av utslippstillatelsene for reservekraftverkene på Tjeldbergodden og Nyhamna.**

#### **Bakgrunn**

Statnett har i brev av 6. desember 2010 søkt Miljøverndepartementet og Klima- og forurensningsdirektoratet om utvidet utslippstillatelse for reservekraftanleggene på Tjeldbergodden og Nyhamna for uke 1 til 20 hvert år frem til idriftsettelse av linjen Ørskog - Fardal.

I brev av samme dato har Statnett søkt Norges vassdrags- og energidirektorat om dispensasjon fra vilkårene for bruk av to mobile gasskraftverk på Tjeldbergodden og Nyhamna. De to reservekraftverkene har anleggskonsesjon etter energiloven gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat etter delegasjon fra Olje- og energidepartementet.

Statnetts reservekraftverk utgjør energireserver til bruk i svært anstrengte kraftsituasjoner (SAKS) hvor risikoen for rasjonering vurderes å være høy. Reservekraftverkene har en kapasitet på 150 MW hver.

Etter gjeldende utslippstillatelser av henholdsvis 12. juni 2009 og 29. juni 2009 kan reservekraftverkene, på nærmere fastsatte vilkår, brukes når energimyndighetene har konstatert at det har oppstått en svært anstrengt kraftsituasjon (SAKS-situasjon), og vedtatt at reservekraftverkene kan settes i drift. Det er en forutsetning at Statnett først benytter alle andre aktuelle virkemidler for å håndtere en eventuell svært anstrengt kraftsituasjon.

#### **Statnetts søknad**

Statnett ønsker å kunne benytte reservekraftverkene i en vanskelig driftssituasjon eller ved driftsforstyrrelse i kraftsystemet som forsyner Midt-Norge med strøm, og søker om utvidet utslippstillatelse for reservekraftanleggene på Tjeldbergodden og Nyhamna for uke 1 til 20 hvert år frem til idriftsettelse av linjen Ørskog – Fardal.

Statnett begrunner søknaden med at kraftsituasjonen i Midt-Norge er stram. Midt-Norge er nå et område med underskudd på energi. Magasinfyllingen er svært lav for årstiden, og området er avhengig av tilstrekkelig importkapasitet. Kraftsituasjonen er derfor slik at dersom det inntreffer driftsforstyrrelser i Midt-Norge vil konsekvensene kunne bli alvorlige. Statnett viser til at økt beredskap og bruk av reservekraftverkene vil kunne redusere risikoen for at Statnett må beordre utkopling av forbruk ved en vanskelig driftssituasjon.

Søknaden om midlertidig endring av utslippstillatelsen gjelder ukene 1 til 20 frem til idriftsettelse av linjen Ørskog – Fardal. Statnett mener at driftssituasjonen på det tidspunktet vil

være så god at det da ikke lenger vil være behov for effekten av reservekraftverkene. Statnett opplyser at de har en rekke andre virkemidler som kan brukes i vanskelige driftssituasjoner og ved driftsforstyrrelser, og at disse vil bli benyttet før en starter reservekraftverkene. Statnett vurderer det som mest sannsynlig at reservekraftverkene ikke vil bli satt i drift.

## **Høring**

Miljøverndepartementet har ikke gjennomført en høring i denne saken. Dette begrunnes med unntaket i forurensningsforskriftens § 36-7 andre ledd bokstav a, hvorefter høring kan unnlates dersom det av tungtveiende samfunnsmessige hensyn haster med å gi tillatelse. I tillegg inngår det i departementets vurdering at høring ble gjennomført i forbindelse med kongelig resolusjon av 26. mars 2010, der tilsvarende midlertidig tillatelse ble innvilget. Relevante høringsinstanser har således allerede hatt anledning til å gi sine bemerkninger til en slik tillatelse.

## **Departementets vurderinger**

Etter forurensningsloven er det en adgang til å endre utslippstillatelser på nærmere vilkår. Forurensningsmyndigheten har adgang til å endre vilkårene i tillatelser etter forurensningsloven dersom "de fordeler forurenseren eller andre får av at vilkår blir lempet på eller opphevet, er vesentlig større enn de skader eller ulemper det vil føre til for miljøet", jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5.

Energimyndighetene vurderer det dit hen at Midt-Norge nå har en stram kraftsituasjon, og at situasjonen kan forverres utover våren. Også driften av kraftsystemet kan da bli vanskelig. Energimyndighetene mener at reservekraftverkernes effektkapasitet kan redusere alvorlige konsekvenser for kraftforsyningen i landsdelen, og motvirke tvangsmessig utkobling av forbruk.

Klima- og forurensningsdirektoratet har i korrespondanse med Miljøverndepartementet den 14. desember 2010 bekreftet at deres brev av 16. mars 2010, der de etter anmodning fra Miljøverndepartementet gav en faglig vurdering av øvrig forurensning enn klimagassutslipp fra reservekraftverkene, fortsatt er dekkende for deres syn. Klima- og forurensningsdirektoratet vurderer det dermed fortsatt slik at øvrig forurensning enn klimagassutslipp faller innenfor bruk som er lagt til grunn i de opprinnelige utslippstillatelser av henholdsvis 12. juni 2009 og 29. juni 2009, forutsatt at bruksomfanget som ligger til grunn for tillatelsen ikke endres.

Når det gjelder utslipp av CO<sub>2</sub>, har Statnett kvoteplikt etter klimakvoteloven § 3 og skal innlevere kvoter tilsvarende kvotepliktige utslipp, jf. klimakvoteloven § 4, jf. § 13.

Søknad om midlertidig endring av utslippstillatelsene knytter seg bare til i hvilke situasjoner reservekraftverkene kan settes i drift. Det omsøkte angår ikke øvrige vilkår i gjeldende utslippstillatelsene, eksempelvis utslippsgrenseverdier satt av Klima- og forurensningsdirektoratet og forutsetninger om totalt tillatt bruksomfang.

Bakgrunnen for søknaden er at Statnett anser kraftsituasjonen i Midt-Norge for stram, og at hendelser i kraftsystemet vil kunne få alvorlige konsekvenser på grunn av faktorer som langvarig kulde og generelt lav fyllingsgrad.

Gitt den spesielle regionale og nordiske situasjonen, og at Statnett fremholder at reservekraftverket mest sannsynlig ikke vil bli idriftsatt, tilrår Miljøverndepartementet at det åpnes for midlertidig endring av utslippstillatelsene. Departementet kan imidlertid ikke se at situasjonen umiddelbart krever en endring av vilkårene helt frem til idriftsettelse av linjen

Ørskog – Fardal. Spørsmålet om innvilgelse av søknaden for et slikt tidsrom vil bli behandlet våren 2011. På nåværende tidspunkt finner Miljøverndepartementet at endringen av vilkårene bør skje for uke 1 til uke 20 år 2011. For øvrig endres utslippstillatelsene på følgende vilkår:

Innen de rammer som gis av bestemmelsen om driftsforstyrrelser i forskrift om kraftsystemansvaret, kan systemansvarlige Statnett fatte vedtak om idriftsettelse av reservekraftverkene. Statnett kan også gjøre vedtak om idriftsettelse av reservekraftverkene i vanskelige driftssituasjoner hvor all annen tilgjengelig regulerytelse er forsøkt rekvirert, og hvor eneste alternative tiltak vil være utkobling av forbruk. Statnett skal uansett ikke starte mer kapasitet enn hva situasjonen krever, og utslipp skal begrenses så langt som mulig.

Statnett har gjennom systemansvarsforskriften en rekke virkemidler som kan brukes i vanskelige driftssituasjoner og ved driftsforstyrrelser. Det vises også til at noen av virkemidlene som forutsettes brukt i eller forut for en svært anstrengt kraftsituasjon (SAKS-situasjon) kan være relevante ved en vanskelig driftssituasjon eller en driftsforstyrrelse. Alle relevante tiltak skal benyttes før en starter reservekraftverkene.

Når reservekraftverkene først er satt i gang, skal Statnett fortløpende vurdere behovet for videre drift, særlig hensett til den betydningen full drift har for forurensende utslipp.

Midlertidig endring av utslippstillatelsene får ikke betydning for øvrige vilkår i gjeldende utslippstillatelser.

Endringen gjelder for uke 1 til uke 20 år 2011. Endringen faller da bort uten nærmere varsel.

Miljøverndepartementet

Tilråd:

I medhold av forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5 endres vilkårene for idriftsettelse av reservekraftverkene på Tjeldbergodden og Nyhamna i gjeldende utslippstillatelser for uke 1 til uke 20 år 2011 i samsvar med vedlagt forslag.

**Midlertidig endring av utslippstillatelsene for reservekraftverkene på Tjeldbergodden og Nyhamna for uke 1 til uke 20 år 2011.**

Midlertidig endring av utslippstillatelsene knytter seg til vilkårene for idriftsettelse av reservekraftverkene.

Innen de rammer som gis i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 12 femte ledd kan Statnett fatte vedtak om idriftsettelse av reservekraftverkene som et siste virkemiddel.

Statnett kan også fatte vedtak om idriftsettelse av reservekraftverkene som et siste virkemiddel i vanskelige driftssituasjoner etter forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 12 fjerde ledd, hvor all annen tilgjengelig regulerytelse er forsøkt rekvirert, og hvor eneste alternative tiltak vil være utkobling av forbruk. Statnett skal uansett ikke starte mer kapasitet enn hva situasjonen krever, og utslipp skal begrenses så langt som mulig.

Når reservekraftverkene først er satt i gang, skal Statnett fortløpende vurdere behovet for videre drift, særlig hensett til den betydningen full drift har for forurensende utslipp.

Midlertidig endring av utslippstillatelsene får ikke betydning for øvrige vilkår i gjeldende utslippstillatelser.

Endringen gjelder for uke 1 til uke 20 år 2011, og faller da bort uten nærmere varsel.